

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5466/2537

นางสาว วา สนา กว้าง ทะเล ผู้ร้อง นาง แหล่ม คุณ ฉนวน ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 28, ป.พ.พ. มาตรา 29

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำว่าบุคคลวิกลจริตตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 29 เดิม (มาตรา 28 ใหม่) นั้นมิได้หมายถึงบุคคลผู้มีจิตผิดปกติ หรือตามที่เข้าใจกันทั่ว ๆ ไปว่าเป็นบ้าเท่านั้น ไม่ แต่หมายรวมถึงบุคคลผู้มีกิริยาอาการผิดปกติเพราะสติวิปลาส คือ ขาดความรู้สึก ขาดความรู้สึกรู้สึก และขาดความรับผิดชอบด้วย เพราะบุคคลดังกล่าวนี้ไม่สามารถประกอบกิจการของตน หรือประกอบกิจการส่วนตัวของตนได้ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจ. ซึ่งผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งเป็นคนไร้ความสามารถนั้นไม่รู้สึกรู้สึกตัวเอง และพูดจาไม่รู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้าง ซึ่งแพทย์ให้การวินิจฉัยว่าเป็นโรคสมองฝ่อหรือสมองเสื่อมขั้นรุนแรงไม่สามารถรักษาให้หายได้ตลอดจนไม่อาจปฏิบัติภารกิจส่วนตัวได้ แสดงให้เห็นว่าจ. เป็นคนไม่มีสติสัมปชัญญะ ไร้ความสามารถที่จะดำเนินกิจการทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองได้ พอถือได้ว่าเป็นบุคคลวิกลจริตตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว และผู้ร้องเป็นบุตรบุญธรรมของ จ. ถือว่าเป็นผู้สืบสันดาน ย่อมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย และมีสิทธิรับมรดกของ จ. ผู้ร้องจึงสมควรเป็นผู้อนุบาล จ.

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้นางสาวจีว กว้าง ทะเล เป็นคนไร้ความสามารถโดยตั้งผู้ร้องเป็นผู้อนุบาล ศาลชั้นต้นประกาศนัดไต่สวนตามระเบียบแล้ว ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านเป็นพี่สาวร่วมบิดามารดาเดียวกันกับนางสาวจีว กว้าง ทะเล ขอให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องและมีคำสั่งให้นางสาวจีว กว้าง ทะเล เป็นคนไร้ความสามารถโดยตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้อนุบาล ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้นางสาวจีว กว้าง ทะเล เป็นคนไร้ความสามารถให้อยู่ในความอนุบาลของผู้ร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 29, 30 ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว คดีมีปัญหาวินิจฉัยว่านางสาวจีวเป็นคนไร้ความสามารถและสมควรตั้งผู้ร้องเป็นผู้อนุบาลหรือไม่ ได้ความตามทางนำสืบของผู้ร้องว่า นางสาวจีวป่วยเป็นโรคประสาท ต้องนำตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวช นครราชสีมาและโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นนายแพทย์พันธ์ศักดิ์ วราอัศวปติ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมา และแพทย์หญิงนิรมล พัจนสุนทร ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งนางสาวจีวไปรับการรักษาเบิกความว่า นางสาวจีวเป็นโรคประสาทวิตกกังวล จากการตรวจสุขภาพจิตพบว่า นางสาวจีวมีอาการเขวปัญญาเสื่อมลง พยายามตรวจวัดไอคิวก็ไม่สามารถทำได้ตรวจทางคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าสมองฝ่อไม่สามารถรักษาให้หายได้มีอาการเชื่องซึม ทานไม่ค่อยตอบ ถามคำตอบคำ พูดตามที่แพทย์พูดตลอดเวลาที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล 15 วัน ไม่สามารถรับผิดชอบอะไรได้ เมื่อออกจากโรงพยาบาลแล้วญาติต้องมารับยา แต่อาการของนางสาวจีวไม่ดีขึ้น และเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2532 ซึ่งผู้ร้องนำตัวนางสาวจีวมาเบิกความปรากฏตามบันทึกของศาลชั้นต้นว่านางสาวจีวมีอาการเหม่อลอย ตอบคำถามของทนายความต้องคิดเป็นเวลานาน

บางที่ไม่ตอบได้แต่ยิ้ม ก้มหน้าไม่ยอมสบตาผู้ใด หันหน้าไปมาไม่เหมือนคนปกติ นอกจากนี้ปรากฏตามใบรับรองของแพทย์หญิงนิรมลเอกสารท้ายฎีกาว่า ได้ทำการตรวจรักษานางสาวจิวเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2525 ปรากฏว่านางสาวจิวมีอาการหลงลืม พฤติกรรมถดถอยช่วยเหลือตนเองไม่ได้มาตั้งแต่ 5-6 ปีก่อน ขณะนี้ยังมีอาการอยู่และรุนแรงมากขึ้น ๆ ได้นำมาตรวจซ้ำ ให้การวินิจฉัยเช่นเดิม คือ โรคสมองเสื่อมขั้นรุนแรง ไม่สามารถที่จะสื่อสารกับบุคคลได้ การถ่ายอุจจาระปัสสาวะเรียราด การอาบน้ำแต่งตัว รับประทานอาหารต้องให้ญาติทำให้ศาลฎีกาเห็นว่า คำว่าบุคคลวิกลจริตตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 29 เดิม (มาตรา 28 ใหม่) นั้น มิได้หมายถึงเฉพาะถึงบุคคลผู้มีจิตผิดปกติ หรือตามที่เข้าใจกันทั่ว ๆ ไปว่าเป็นบ้าเท่านั้นไม่ แต่หมายรวมถึงบุคคลผู้มีกิริยาอาการผิดปกติเพราะสติวิปลาส คือ ขาดความรำลึก ขาดความรู้สึก และขาดความรับผิดชอบด้วย เพราะบุคคลดังกล่าวนี้ไม่สามารถประกอบกิจการของตนหรือประกอบกิจการส่วนตัวของตนได้ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 74/2527 ระหว่าง นางทองหล่อ สายชู ผู้ร้อง นายยอด ดิษฐป้อม ผู้คัดค้านเมื่อข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของผู้ร้องฟังได้ว่า นางสาวจิวไม่รู้สีกตัวเอง และพูดจารู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้างซึ่งแพทย์ให้การวินิจฉัยว่าเป็นโรคสมองฝ่อหรือสมองเสื่อมขั้นรุนแรงไม่สามารถรักษาให้หายได้ ตลอดจนไม่อาจปฏิบัติภารกิจส่วนตัวได้ แสดงให้เห็นว่า นางสาวจิวเป็นคนไม่มีสติสัมปชัญญะ ไร้ความสามารถที่จะดำเนินกิจการทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองได้ พอถือได้ว่าเป็นบุคคลวิกลจริตตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 29 เดิม(มาตรา 28 ใหม่) แล้วคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา และคดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยังมีได้วินิจฉัยว่าสมควรตั้งผู้ร้องเป็นผู้อนุบาลของนางสาวจิวหรือไม่ ซึ่งศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวไปเสียทีเดียวโดยไม่ต้องย้อนสำนวนศาลฎีกาเห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุตรบุญธรรมของนางสาวจิวถือว่าเป็นผู้สืบสันดาน ย่อมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิรับมรดกของนางสาวจิว น่าเชื่อว่า จะเป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูนางสาวจิวตลอดจนรักษาผลประโยชน์และทรัพย์สินของนางสาวจิวได้ ผู้ร้องจึงสมควรเป็นผู้อนุบาลนางสาวจิวฎีกาของผู้ร้องฟังขึ้น" พิพากษากลับ ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

องค์คณะ

เจริญ หัตถกรรม · นาม ยิ้มแย้ม · สุวรรณ ตระการพันธุ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5466/2537>